

RESSÒ DE LA PARAULA

La font pregona del perdó

Acabàvem la nostra reflexió amb interrogants, com qui no deixa de cercar respostes a la vida. «On pouar amor, sense que l'aigua s'esgoti?... Més encara, qui pot perdonar realment?...» Són preguntes que neixen d'un inconformisme, d'un anhel cada cop més intens i profund d'autenticitat i de perfecció. El camí havia començat en la recerca de la manera com poder viure la descoberta de la realitat personal i social, que apareixia molt més fosca del que es podia pensar; concretament la manera com podríem fer front al mal, o superar-lo, mitjançant el perdó. I no acabava de convèncer l'apel·lació als avantatges que se segueixen de perdonar...

Quan deixem de mirar els problemes més importants de la vida només com si no existís altre esquema que «jo i el món, jo i les coses, jo i l'altre», aquells problemes no tenen resposta convincent. Hem de fer servir els nostres ulls, que són capaços de mirar més enllà i més amunt.

Jesús s'inventà un paràbola per explicar-ho. Sant Pere, que sempre mirava de fer entrar en raó al Mestre, per tal d'apaivagar l'efecte escandalós de les seves paraules, havia demanat quin era el límit del perdó al germà, qüestionant en el fons l'afirmació que Jesús havia fet, en el sentit que «al germà sempre li havíem de perdonar, que el perdó no tenia límits». Aleshores Jesús va contar la paràbola del servent sense compassió: aquell servent al qual el rei havia perdonat un deute immens per compassió i que no havia estat capaç de perdonar al seu company un deute ben minso. «No t'havies de compadir del teu company, com jo m'havia compadit de tu?», li digué el rei (Mt 18,33). Què és el que hi ha a la base d'aquesta paràbola? Què és el que vol ensenyar?

—Quan el perdó es fa difícil, no puc mirar només el germà, a veure si descobreixo en ell algun motiu pel qual mereixi el perdó. Tampoc puc mirar-me a mi mateix, per tal de si em convé perdonar. Si obréssim d'aquesta manera potser mai trobaríem motius suficients per perdonar.

—Més aviat el que he de fer és recordar qui sóc jo davant de Déu, quina és la meva situació vital als seus ulls. I fer aleshores dues descobertes sorprenents. Una, que davant de Déu sóc un company del meu germà en la condició de deutor, que potser sóc encara més deutor que ell, més culpable que ell, tot i no semblar-ho. Altra, que la mirada de Déu és compassiva, que em sosté el seu propi amor perdonador, que no podria subsistir si Ell no em perdonés.

—Així, em veig perdonat només pel seu amor, sense cap mèrit per la meva part. I arribo a sentir que visc en l'atmosfera de la gratuïtat. I amb la gratuïtat veig que es trenquen els límits i els càlculs del perdó: sempre i per tot arreu puc ésser perdonat.

Aleshores el perdó al germà no serà cap acte «heroic» de generositat per la meva part, ni cap estratègia calculada, sinó una prolongació de l'atmosfera en la qual he estat col·locat per Déu. El perdó al germà serà un deixar transcórrer el que jo he rebut.

I si és el mateix que jo he rebut, hauré de fer-ho tal com jo l'he rebut: gratuïtament, per tant, sense límits ni càlculs, un perdó ofert sempre i en tota circumstància.

És el pou de l'amor que no s'esgota, l'aigua que voldríem sadollés tota la nostra convivència. Per això el Sagrament del Perdó és una font inesgotable que canvia el món.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

Un centre per a noies drogodependents

El dia 13 de febrer es va inaugurar a Tarragona un nou centre residencial i d'acollida per a noies drogodependents, en un edifici cedit pels Carmelites Descalços i que havia estat destinat a centre de formació dels novicis. El Centre Català de Solidaritat (CECAS) és una institució dels bisbes de Catalunya dedicat a l'atenció a les persones que pateixen toxicomanies i a la seva rehabilitació. En la foto, de dreta a esquerra: Victòria Pelegrin, regidora de serveis socials de l'Ajuntament de Tarragona; el cardenal Martínez Sistach, president de la Comissió Social de la Tarraconense i de Càritas-Catalunya; l'arquebisbe Jaume Puig, i Pilar Malla, vicepresidenta del CECAS.

GLOSSA

Us estimo, Jesús

Una senyora d'edat avançada redactà un escrit amb la intenció que la seva nombrosa família el conegués en el moment del seu traspàs. Passà el temps i, arribada l'hora de la seva mort, els fills i nèts accediren a aquest testament espiritual de la mare i àvia. Començava amb una acció de gràcies per la vida: «El do de la vida mai l'agraïrem prou, l'hem d'omplir cada dia d'alegria, d'esperança, d'amor, de tendresa. Hem de tenir un clar sentit de la nostra vida. Dos punts fonamentals són l'amor i l'esperança. L'amor, si no dóna esperança, és que no és amor.

»Jesús ha vingut. És que tu, Jesús, vens cada dia, cada nit, cada moment, tu sempre vens. En sabem prou d'acollir-te? Sabem distingir, apreciar i activar la teva trucada? Que tota la meva vida sigui una contínua acció de gràcies a Déu per haver-me creat, redimit, estimat i perdonat sempre. Us estimo, Senyor. Us estimo, Jesús».

Després d'un llarg pelegrinatge per la terra, aquesta àvia manifesta l'agraïment pel do de la vida i ho fa amb una professió de fe en el Déu que «l'ha creada, redimida, estimada i perdonada sempre». Aquest agraïment és també, alho-

ra, compromís que porta a «omplir cada dia d'alegria, d'esperança, d'amor, de tendresa». Fer de la vida un reconeixement de la pròpia limitació i petitesa i, alhora, de la grandesa de Déu i proclamació d'una confiança joiosa i amorosa en el Pare. Acceptació de la vida com a benedicció. Recordar les benediccions divines i respondre amb les benediccions de lloança i d'acció de gràcies. «Contempleu ara el que ha fet amb vosaltres i proclameu amb totes les forces el vostre agraïment» (Tb 13,7).

Darrera d'aquestes paraules, l'acolliment de la irrupció de Déu en la pròpia vida, moltes estones de recolliment i de silenci, d'adoració i de lloança íntima, de resposta a Déu que ens convida a apropar-nos a Ell en la pregària, hi ha també, una vida de testimoni de l'amor en el cada dia discret i rutinari, de l'amor als de casa i als qui s'hi apropen confiadament, de l'amor als qui són lluny, de l'amor als qui estimo, als qui estimen els qui jo estimo, i als que demanen ser estimats..., i una confiada esperança que fa descansar en Ell. «Us estimo Senyor. Us estimo, Jesús».

Enric Puig Jofra, SJ

«Un laïcat nombrós i de qualitat»

«He trobat (a Lleida) un laïcat nombrós i de qualitat», ha declarat Mons. Joan Piris, nou bisbe de Lleida, en declaracions al Dr. Jaume Aymar, director de *Catalunya Cristiana* (núm. 1636, del 26 de febrer de 2009). Recollim aquesta impressió com un reconeixement a la diòcesi de Lleida i com un desig que això es pugui dir, en el present i en el futur, de totes les nostres diòcesis.

DIUMENGE IV DE QUARESMA

▶ Lectura del segon llibre de les Cròniques (2Cr 36,14-16.19-23)

En aquells dies, tots els grans sacerdots i el poble reincidien contínuament en la culpa d'imitar tots els costums abominables de les altres nacions, profanant així el temple del Senyor, que ell havia consagrat a Jerusalem. El Senyor, Déu dels seus pares, els enviava cada dia missatgers que els amonestessin, perquè li dolia de perdre el seu poble i el lloc on residia. Però ells es burlaven dels missatgers de Déu, no feien cas del que els deia i escarnien els seus profetes, fins que el Senyor arribà a enutjar-se tant contra el seu poble que ja no hi havia remei. Llavors els caldeus incendiaren el temple de Déu, derrocaren les muralles de Jerusalem, calaren foc a tots els seus palaus, i destruïren tots els objectes preciosos. El rei dels caldeus deportà a Babilònia els qui s'havien escapat de morir per l'espasa, i se'ls quedà per esclaus d'ell i dels seus fills, fins que passaren al domini persa. Així es complí la paraula que el Senyor havia anunciat per boca de Jeremies: el país fruí dels anys de repòs que li pertocaven; tot el temps que quedà desolat, el país va reposar, fins haver complert setanta anys.

Però l'any primer de Cir, rei de Pèrsia, el Senyor, per complir la paraula que havia anunciat per boca de Jeremies, desvetllà l'esperit de Cir, rei de Pèrsia, perquè promulgues, de viva veu i per escrit, un edicte que deia: «Cir, rei de Pèrsia, fa aquesta declaració: El Senyor, el Déu del cel, m'ha donat tots els reialmes de la terra, i m'ha encomanat que li construís un temple a Jerusalem, ciutat de Judà. Si entre vosaltres hi ha algú del seu poble, que el Senyor sigui amb ell i que hi pugui».

▶ Salm responsorial (136)

R. *Si mai t'oblidava, Jerusalem, / que se m'encasti la llengua al paladar.*

Vora els rius de Babilònia ens assèiem / tot plorant d'enyorança de Sió. / Teníem penjades les lires / als salzes que hi ha a la ciutat. R.

Quan volien que cantéssim / els qui ens havien deportat, / quan demanaven cants alegres / els qui ens havien entrinstit, / i ens deien: «Canteu-nos / algun càntic de Sió». R.

¿Com podíem cantar cants del Senyor / en una terra estrangera? / Si mai t'oblidava, Jerusalem, / que se'm paralitzi la mà dreta. R.

Que se m'encasti la llengua al paladar, / si deixés d'anomenar-te, / si deixés d'evocar el teu record, / per motivar els meus cants de festa. R.

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes (Ef 2,4-10)

Germanys, Déu, que és ric en l'amor, ens ha estimat tant que ens ha donat la vida juntament amb Crist, a nosaltres que érem morts per les nostres culpes. És per gràcia que Déu us ha salvat. I juntament amb Jesucrist ens ha ressuscitat i ens ha entronitzat en les regions celestials, perquè davant dels segles que vindran quedi ben clara la riquesa de la seva gràcia i la bondat que ha tingut per nosaltres en Jesucrist. A vosaltres, que heu cregut, us ha salvat per gràcia; no ve de vosaltres; és un do de Déu. No és fruit d'unes obres, perquè ningú no pugui gloriar-se'n. Som obra seva: Ell ens ha creat en Jesucrist, per dedicar-nos a unes bones obres, que ell havia preparat perquè visquem practicant-les.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Joan (Jn 3,14-21)

En aquell temps, digué Jesús a Nicodem: «Com Moisès, en el desert, enlairà la serp, també el Fill de l'home ha de ser enlairat, perquè tots els qui creuen en ell tinguin vida eterna. Déu estima tant el món, que ha donat el seu Fill únic, perquè no es perdi ningú dels qui creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna. Déu envià el seu Fill al món no perquè el condemnés, sinó per salvar el món gràcies a ell. Els qui creuen en ell, no seran condemnats. Els qui no creuen, ja han estat condemnats, per no haver cregut en el nom del Fill únic de Déu. Déu els ha condemnat perquè, quan la llum ha vingut al món, s'han estimat més la foscor que la llum. És que no es comportaven com cal. Tothom qui obra malament té odi a la llum i es vol quedar en la foscor, perquè la llum descobriria com són les seves obres. Però els qui viuen d'acord amb la veritat, sí que busquen la plena llum, i que tothom vegi què fan, ja que ho fan segons Déu».

▶ Lectura del segundo libro de las Crónicas (2Cr 36,14-16.19-23)

En aquellos días, todos los jefes de los sacerdotes y el pueblo multiplicaron sus infidelidades, según las costumbres abominables de los gentiles, y mancharon la casa del Señor, que él se había construido en Jerusalén. El Señor, Dios de sus padres, les envió desde el principio avisos por medio de sus mensajeros, porque tenía compasión de su pueblo y de su morada. Pero ellos se burlaron de los mensajeros de Dios, despreciaron sus palabras y se mofaron de sus profetas, hasta que subió la ira del Señor contra su pueblo a tal punto que ya no hubo remedio. Los caldeos incendiaron la casa de Dios y derribaron las murallas de Jerusalén; pegaron fuego a todos sus palacios y destruyeron todos sus objetos preciosos. Y a los que escaparon de la espada los llevaron cautivos a Babilonia, donde fueron esclavos del rey y de sus hijos hasta la llegada del reino de los persas; para que se cumpliera lo que dijo Dios por boca del profeta Jeremías: «Hasta que el país haya pagado sus sábados, descansará todos los días de la desolación, hasta que se cumplan los setenta años.»

Avui, a la litúrgia de la Paraula, llegim un fragment de la carta de sant Pau als efesis. Gravats: ruïnes d'un dels carrers de la ciutat d'Efes, que condueix a l'àgora alta

En el año primero de Ciro, rey de Persia, en cumplimiento de la palabra del Señor, por boca de Jeremías, movió el Señor el espíritu de Ciro, rey de Persia, que mandó publicar de palabra y por escrito en todo su reino: «Así habla Ciro, rey de Persia: «El Señor, el Dios de los cielos, me ha dado todos los reinos de la tierra. Él me ha encargado que le edifique una casa en Jerusalén, en Judá. Quien de entre vosotros pertenezca a su pueblo, ¡sea su Dios con él, y suba!»

▶ Salmo responsorial (136)

R. *Que se me pegue la lengua al paladar si no me acuerdo de ti.*

Junto a los canales de Babilonia / nos sentamos a llorar con nostalgia de Sió; / en los sauces de sus orillas / colgá-bamos nuestras cítaras. R.

Allí los que nos deportaron nos invitaban a cantar; / nuestros opresores, a divertirlos; / «Cantadnos un cantar de Sió.» R.

¿Cómo cantar un cántico del Señor / en tierra extranjera! / Si me olvido de ti, Jerusalén, / que se me paralice la mano derecha. R.

Que se me pegue la lengua al paladar / si no me acuerdo de ti, / si no pongo a Jerusalén / en la cumbre de mis alegrías. R.

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Efesios (Ef 2,4-10)

Hermanos: Dios, rico en misericordia, por el gran amor con que nos amó, estando nosotros muertos por los pecados, nos ha hecho vivir con Cristo —por pura gracia estáis salvados—, nos ha resucitado con Cristo Jesús y nos ha sentado en el cielo con él. Así muestra a las edades futuras la inmensa riqueza de su gracia, su bondad para con nosotros en Cristo Jesús. Porque estáis salvados por su gracia y mediante la fe. Y no se debe a vosotros, sino que es un don de Dios; y tampoco se debe a las obras, para que nadie pueda presumir. Pues somos obra suya. Nos ha creado en Cristo Jesús, para que nos dediquemos a las buenas obras, que él nos asignó para que las practicásemos.

▶ Lectura del santo evangelio según san Juan (Jn 3,14-21)

En aquel tiempo, dijo Jesús a Nicodemo: «Lo mismo que Moisès elevó la serpiente en el desierto, así tiene que ser elevado el Hijo del hombre, para que todo el que cree en él tenga vida eterna. Tanto amó Dios al mundo que entregó a su Hijo único para que no perezca ninguno de los que creen en él, sino que tengan vida eterna. Porque Dios no mandó su Hijo al mundo para juzgar al mundo, sino para que el mundo se salve por él. El que cree en él no será juzgado; el que no cree ya está juzgado, porque no ha creído en el nombre del Hijo único de Dios. El juicio consiste en esto: que la luz vino al mundo, y los hombres prefirieron la tiniebla a la luz, porque sus obras eran malas. Pues todo el que obra perversamente detesta la luz y no se acerca a la luz, para no verse acusado por sus obras. En cambio, el que realiza la verdad se acerca a la luz, para que se vea que sus obras están hechas según Dios.»

COMENTARI

Com cantar cants de festa en una terra estrangera?

De vegades quan observem la situació del nostre món, veiem tantes dificultats, tants conflictes i tanta complexitat en la solució dels problemes, que ens desmoralitzem i acabem per pensar que no hi ha massa sortides personals i comunitàries als conflictes de la realitat. Aleshores, si no vigilem, tenim el perill de refugiar-nos en un petit món individualista i, en el fons, acabar en el parany de l'escepticisme.

Certament no hem de ser ingenus, sinó crítics. Tanmateix, cal estar ben atents per tal que la criticitat no acabi

per anorrear i apagar la força de la vida i, el que és encara pitjor, la força re-constructora que ens ve de Déu. Quan caiem en aquesta trampa de la negativitat, en pensar que nosaltres sols no som capaços de trobar una sortida als problemes, acabem per negar l'acció de l'Esperit Sant, reconstructor de la vida, de la història i de la comunitat cristiana.

La salvació és un regal de Déu. Estem salvats *per gràcia*, és a dir, perquè *Déu estima tant el món que ens ha donat el Crist*, per tal que... tothom pugui trobar una sortida als seus mals.

Aquesta convicció de la fe ens fa realistes i ens posa aquesta pregunta del salm 137,4: *com cantar cants de festa en una terra estrangera?* Aquest realisme no esgota la creativitat i ens fa capaços de donar testimoni de la providència de Déu que, malgrat les proves que passem, no ens deixa mai a l'estacada.

Tots plegats, com Nicodem, si deixem actuar Déu, tot i passant per la creu, sempre podem *nèixer de nou*... Per això, la nostra alegria ningú no ens la prendrà.

Ramon Prat i Pons

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA

- **Dilluns** (litúrgia hores: 4a setm.): Is 65,17-21 / Sl 29 / Jn 4,43-54. ■ **dimarts**: Ez 47,1-9.12 / Sl 45 / Jn 5,1-3a.5-16.
- **dimecres**: Is 7,10-14;8,10 / Sl 39 / He 10,4-10 / Lc 1,26-38.
- **dijous**: Ex 32,7-14 / Sl 105 / Jn 5,31-47. ■ **divendres**: Sv 2,1a.12-22 / Sl 33 / Jn 7,1-2.10.25-30. ■ **dissabte**: Jr 11, 18-20 / Sl 7 / Jn 7,40-53. ■ **diu-men-ge** vinent, V de Quaresma (lit. hores: 1a setm.): Jr 31,31-34 / Sl 50 / He 5,7-9 / Jn 12,20-33.

SÍNODE SOBRE LA PARAULA DE DÉU

La Paraula de Déu i els pobres del món

El Sínode de 2008 proposa un viatge espiritual que des de la Paraula de Déu ens condueix fins al àrids camins de la nostra terra on s'encarna. Aquests camins de pobresa i misèria foren presents en l'assemblea sinodal, sobretot per les paraules dels bisbes d'Àsia, Àfrica i Amèrica Llatina —en aquest darrer subcontinent hi ha actualment el 43 % dels catòlics de tot el món—. Aquests darrers venien a més amb el testimoniatge profètic de la seva assemblea continental celebrada l'any passat a Aparecida (Brasil).

Tots aquests bisbes donaren un testimoni de profunda solidaritat amb el seu poble, tot manifestant que els sofriments de les seves comunitats troben un clam d'esperança en la Bíblia, «com un respir de dolor que puja de

la terra fins al cel». L'esperança és precisament la Paraula encarnada, Jesucrist, perquè «les seves mans toquen repetidament cossos malalts o infectats, les seves paraules proclamen la justícia, infonen valor als infelços, concedeixen el perdó als pecadors».

Per això el Sínode subratlla, tot recordant el Vaticà II, com la Paraula de Déu «ajuda a la identificació del "signes dels temps" presents en la història; impulsa els creients a comprometre's a favor dels qui pateixen i són víctimes d'injustícies. En efecte, la lluita per la justícia i la transformació és part integrant de l'evangelització» (cf. Pau VI, Encíclica *Evangelii Nuntiandi*, n. 19; *Prop.* 39).

Dr. Salvador Pié-Ninot

Manuscrito sobre el sacerdote

Es un texto medieval. Se encontró en Salzburgo. El autor: un amanuense. Lo divulgó Mn. Jordi Sans Vila, formador del Seminario de Barcelona, que lo vió escrito en la pared de un monasterio alemán.

Dice:

- «Un sacerdote debe ser muy grande... y a la vez muy pequeño;
- De espíritu noble como si llevara sangre real... y sencillo como un labriego;
- Héroe, por haber triunfado de sí mismo... y hombre que sabe sufrir;
- Fuente inagotable de santidad... y pecador a quien Dios perdonó;
- Señor de sus propios deseos... y servidor de los débiles y vacilantes;
- Uno que jamás se doblegó ante los poderosos... y se inclina, no obstante, ante los más pequeños;
- Dócil discípulo de su Maestro... siempre dispuesto a servir...
- Pordiosero de manos suplicantes para los pobres... y mensajero que distribuye los dones más grandes a manos llenas;
- Siempre animoso luchador en el campo de batalla... y madre tierna a la cabecera del enfermo o de quien sufre y llora;
- Anciano por la prudencia de sus consejos... niño por su confianza en los demás... amante de lo más humilde... y aspirante a lo más sublime...
- El sacerdote: debe ser hecho para la alegría...
- Ajeno a la envidia... Transparente en sus pensamientos...
- Sincero en sus palabras... Amigo de la paz... Enemigo de la pereza...
- Seguro de sí mismo... que con su vida nos muestre a Jesucristo.»

J. M. Alimbau

SANTORAL

22. ✠ Diumenge IV de Quaresma. Sant Zacaries, papa (grec, 741-752); sant Octavià, mr. d'origen africà; sant Deogràcies (s. v), bisbe de Cartago; sant Benvingut (Bienvenido, †1282), bisbe; santa Lea (†384), rel. viuda romana.

23. Dilluns. Sant Josep Oriol (1650-1702), prev. de Barcelona, beneficiat del Pi; sant Toribi de Mogrojevo (†1606), bisbe de Lima.

24. Dimarts. Sant Agapit (†341), bisbe de Ravenna; sant Simó, nen mr.; santa Caterina de Suècia, vg., filla de santa Brígida.

25. Dimecres. Solemnitat de l'Anunciació del Senyor, per l'arcàngel Ga-

briel a Maria de Natzaret; anomenada també Encarnació, i algunes advocacions: Portal, etc.; sant Ireneu, bisbe; sant Humbert, abat; santa Dula, mr.

26. Dijous. Sant Brauli, bisbe de Saragossa (631-651); santa Màxima, mr.

27. Divendres. Sant Alexandre, soldat mr.; sant Rupert (s. VII-VIII), bisbe de Worms, patró de Baviera; santa Lídia, mare de família, mr.

28. Dissabte. Sant Guntram (Gontran), rei franc; sant Sixt III, papa (romà, 432-440); sant Doroteu, abat.

EL HIMNO AL AMOR

«No lleva cuenta del mal»

«**N**o es mal educado ni egoísta; no se irrita, no lleva cuenta del mal» (1Co 13, 5). «No es mal educado» es la traducción de la expresión griega *ouk askemonei*. Esta expresión recuerda la filosofía estoica, que la aplica al comportamiento indecoroso e inconveniente en palabras y obras y a la vulneración de la dignidad humana.

Quien experimenta el amor en su interior tiene una fina sensibilidad para el comportamiento discreto, para los buenos modales, para la decencia y para el valor de la convivencia. La palabra alemana *Anstand*, «decencia, decoro», significa que me quedo quieto y dejo que el otro sea como es, en vez de invadir su espacio o acercarme demasiado a él. Hay personas que no tienen ninguna sensibilidad para los límites del otro. No tienen ningún recato. No se quedan quietas en su sitio. No pueden esperar a que el otro se abra y se muestre.

Pablo ni tiene que exigir este comportamiento discreto. Más bien, está convencido de que el amor, por sí solo, encuentra el tono correcto de la relación y la manera correcta de encontrarse con el otro y tratar con él. Quien está lleno de amor no necesita llamar la atención por medio de una conducta exagerada que transgrede todas las normas. Por el contrario, palpa lo que hace bien al otro. Atiende a su dignidad. Por sí mismo, el amor hace lo que es recto. De este amor se puede afirmar lo que dijo san Agustín: *Ama et fac quod vis* («Ama y haz lo que quieras»). Si nuestra actividad brota del amor, es siempre correcta, adecuada y decente.

Anselm Grün

(*El Himno al amor de san Pablo*, Editorial Sal Terrae, Santander 2008)

ENTREVISTA

► JOSEP M. MARTÍ BONET

El martiri dels temples

Els bisbats catalans han anat escrivint el martirologi dels seus sacerdots diocesans assassinats víctimes de la persecució religiosa del 1936-1939. Ara, Mn. Josep M. Martí Bonet, canonge i director de l'Arxiu Diocesà de Barcelona, ha presentat un inventari «malaurat» dels efectes de les destruccions, incendis i robatoris sobre el patrimoni religiós-cultural —temples, cases rectorals, arxius, objectes sacres...— de les parròquies de la diòcesi de Barcelona en aquell període. Ho ha fet en el llibre *El martiri dels temples* (Ed. Claret), on també s'inclouen «els actes d'heroisme i solidaritat de molts feligresos, veïns i àdhuc de gent contrària a l'Església». «El meu propi pare —que es declarava catòlic— va jugar-se la vida acollint a casa Mn. Lluís Ubach, que en la clandestinitat em va batejar l'any 1937», apunta Mn. Martí Bonet.

Parlar de reconciliació a partir d'una destrucció com aquella sembla difícil...

Certament, la destrucció va ser enorme: 500 esglésies afectades, 464 retaules, 188 orgues i harmòniums, escultures, pintures, ornamentals diversos, orfebreria, arxius... Tanmateix, tot seguit, en el pontificat del Dr. Gregori Modrego, es va començar la reconstrucció i es va recuperar allò que es va poder, tal i com s'explica en el llibre... Però calia guarir aquestes ferides i ressentiments en la nostra memòria.

Cal oblidar, doncs?

Cal oblidar coneixent la veritat. La pretensió del llibre és precisament que «la veritat ens faci lliures» de desconeixement i de prejudicis, així com d'odis. Cal cicatritzar aquestes ferides coneixent què les va provocar, guarint-les i, en la mesura que sigui possible, esvaint-les definitivament amb un acte de generositat, de perdó i de profunda caritat.

De quants temples destruïts parla?

La destrucció va ser total. Només es van salvar uns 10 temples: Sants Just i Pastor, Sant Sever, Pedralbes, Montserrat, la Catedral... Però en aquesta última, els bombardejos de les tropes de Franco van obrir un gran esvoranc, matant unes 40 persones —20 d'elles nens— a Sant Felip Neri. De totes les destruccions, a mi m'impressionen especialment les de Santa Maria del Mar, Santa Maria del Pi, Betlem... Demanem al bon Déu que mai més torni a passar una vergonyosa desfeta com aquesta.

Òscar Bardají i Martín

AGENDA

CRÒNICA

El bisbe Agustí amb els directors i titulars d'escoles cristianes. El passat divendres 27 de febrer va tenir lloc per primera vegada una reunió d'aquestes característiques. Al col·legi Verge de la Salut de Sant Feliu es van trobar una vintena de representants, amb la presència també dels delegats diocesans de Família i Vida, Ensenyament i Vida Consagrada, amb l'objectiu de millorar la coordinació d'aspectes pastorals que conflueixen en l'àmbit escolar, com ara la celebració de la Setmana de la Família.

Campanya d'ampolles buides de cava a Sant Sadurní. Dijous 26 de febrer es va fer el tradicional lliurament dels beneficis de la recollida d'ampolles buides de cava, realitzada el passat 10 de gener: 2.783 €. La destinació enguany era per a la construcció d'un pou a la residència d'estudiants de Blangoua —Camerun— on hi tenen la missió els capellans Sisco Pausas i Jordi Mas, vinculats al Penedès. El bisbe Agustí, present a Sant Sadurní amb motiu de la visita pastoral, va donar les gràcies a tots els voluntaris.

Trobada de joves de confirmació de l'Arxiprestat de Vilafranca. El 28 de

ESGLÉSIA DIOCESANA

Taula rodona «Fer front a la crisi». 27 de març, 19 h. L'equip de Pastoral Obrera organitza aquesta taula rodona en la qual participaran Pilar Malla, síndica de Greuges de Barcelona, Toni Mora, secretari general de CC.OO. del Baix Llobregat, Josep Bonastre, treballador d'una entitat financera, Joan Torrents, conseller de Càritas Diocesana, i el bisbe Agustí Cortés. L'objectiu de l'acte és estimular les persones a emprendre accions concretes de solidaritat i de canvi i promoure els valors de la fraternitat i no els de l'avarícia per fer front a la crisi. Centre Cultural Sant Joan, c/ Pare Artigas 2, Viladecans.

febrer i 1 de març, van participar-hi una cinquantena de nois i noies a la Casa de Colònies Penyaforat. El lema era «Jesús, present en la meua vida» i, coincidint amb el primer diumenge de Quaresma, es va enllaçar amb el fragment evangèlic de les temptacions de Jesús al desert. El grup de catequistes va valorar molt positivament la trobada, especialment per als qui rebran la confirmació enguany, el dia 6 de juny.

Ritu d'elecció a la catedral. El passat 1 de març el bisbe Agustí va presidir el ritus de l'elecció de 8 cate-

cúmens que rebran els sagraments de la iniciació cristiana: baptisme, confirmació i eucaristia, en aquesta Pasqua. Aquest ritus significa que és l'Església qui els escull per rebre els sagraments després d'un període intens i fecund de formació catequètica, espiritual i litúrgica que coneixem com a catecumenat.

Reunió de la Delegació Diocesana de Pastoral Vocacional. El passat 4 de març l'equip d'aquesta delegació es va reunir amb el bisbe Agustí per valorar la campanya vocacional «On ets tu?», de novembre passat, a l'Arxiprestat de Montserrat. També van comentar aspectes de la celebració del Dia del Seminari, que té lloc avui, diumenge 22 de març.

Debat entorn la crisi econòmica. El passat 4 de març el bisbe Agustí Cortés i el vicari episcopal Mn. Josep

Maria Domingo, van participar en un dinar-col·loqui acollits per l'Ateneu Santfeliuenc amb una vintena de membres del grup «Cruïlla de debat», de l'Ateneu Barcelonès. El diàleg entre els assistents es va centrar entorn les causes i les conseqüències materials i morals de la crisi econòmica i la necessitat d'una educació en la responsabilitat comunitària.

VISITA PASTORAL

Cloenda a Sant Sadurní d'Anoia. 29 de març, 18 h. El bisbe Agustí clourà la visita pastoral a l'Arxiprestat d'Anoia amb l'eucaristia a la parròquia de Sant Sadurní, per a tots els feligresos de l'arxiprestat.

AGENDA

25 de març, Jornada per la vida. Enguany la Conferència Episcopal Espanyola ens proposa la celebració de l'Any de Pregària per la Vida. I, a la festivitat de l'encarnació del Fill de Déu, 25 de març, celebrem la Jornada per la Vida amb el lema **Protegeix la meua vida!** La Delegació de Família i Vida us ofereix tota una sèrie de materials per dinamitzar aquestes celebracions a <http://www.bisbat-santfeliu.org/familia>.

Conferència «El goig d'ensenyar». 24 de març, 20 h. En el marc de les activitats del 150è aniversari de l'Escola Mare del Diví Pastor, a Capellades, el Dr. Francesc Torralba, pronunciarà aquesta ponència, oberta a tothom, a la sala d'actes de l'escola.

Grups de diàleg de les parròquies de Vilafranca. 30 de març, 21 h. Xavier Melloni, sj, farà una xerrada amb el títol «Silenci i contemplació», amb un col·loqui posterior amb els participants. Sala Mn. Joan Vinyeta, parròquia de Santa Maria de Vilafranca.

ECO DE LA PALABRA

¿Es posible el perdón?

Acabábamos nuestra reflexión con interrogantes, como quien no deja de buscar respuestas en la vida. «¿Dónde beber amor, sin que la fuente se agote?... Más aún, ¿quién puede perdonar realmente?...» Son preguntas que nacen de un inconformismo, de un anhelo cada vez más intenso y profundo de autenticidad y de perfección. El camino había comenzado en la búsqueda de la manera para poder vivir el descubrimiento de la realidad personal y social, que aparecía mucho más oscura de lo que se podía pensar; concretamente la forma para hacer frente al mal, o superarlo, mediante el perdón. Y no acababa de convencer la apelación a las ventajas que se siguen de perdonar...

Quando dejemos de mirar los problemas más importantes de la vida sólo como si no existiese otro esquema que «yo y el mundo, yo y las cosas, yo y el otro», aquellos problemas no tienen respuesta convincente. Tenemos que usar nuestros ojos, que son capaces de mirar más allá y más arriba.

Jesús se inventó una parábola para explicarlo. San Pedro, que siempre trataba de hacer entrar en razón al Maestro, para aminorar el efecto escandaloso de sus palabras, había preguntado cuál era el límite del perdón al hermano, cuestionando en el fondo la afirmación que Jesús había

hecho, en el sentido de que «al hermano siempre le teníamos que perdonar, que el perdón no tenía límites». Entonces Jesús contó la parábola del sirviente sin compasión: aquel siervo al que el rey había perdonado una deuda inmensa por compasión y que no había sido capaz de perdonar a su compañero una deuda bien pequeña. «¿No te tenías que compadecer de tu compañero, como yo me había compadecido de ti?», le dijo el rey (Mt 18,33). ¿Qué es lo que hay en la base de esta parábola? ¿Qué es lo que quiere enseñar?

—Cuando el perdón se hace difícil, no puedo mirar sólo el hermano, a ver si descubro en él algún motivo por el que merezca el perdón. Tampoco puedo mirarme a mí mismo, por si me conviene perdonar. Si obrásemos de esta manera tal vez nunca encontraríamos motivos suficientes para perdonar.

—Más bien lo que tengo que hacer es recordar quién soy yo ante Dios, cuál es mi situación vital a sus ojos. Y hacer entonces dos descubrimientos sorprendentes. Uno, que ante Dios soy un compañero de mi hermano en la condición de deudor, que tal vez soy aún más deudor que él, más culpable que él, a pesar de no parecerlo. Otra, que la mirada

de Dios es compasiva, que me sostiene su propio amor perdonador, que no podría subsistir si Él no me perdonase.

—Así, me veo perdonado sólo por su amor, sin ningún mérito por mi parte. Y llevo a sentir que vivo en la atmósfera de la gratuidad. Y con la gratuidad veo que se rompen los límites y los cálculos del perdón: siempre y en todo lugar puedo ser perdonado.

Entonces el perdón al hermano no será ningún acto «heroico» de generosidad por mi parte, ni ninguna estrategia calculada, sino una prolongación de la atmósfera en la cual he sido colocado por Dios. El perdón al hermano será un dejar pasar lo que yo he recibido.

Y si es lo mismo que yo he recibido, tendré que hacerlo tal y como yo lo he recibido: gratuitamente, por tanto, sin límites ni cálculos, un perdón ofrecido siempre y en toda circunstancia.

Es el pozo del amor que no se agota, el agua que querríamos inundara toda nuestra convivencia. Por ello, el Sacramento del Perdón es una fuente inagotable que cambia el mundo.

† **Agustí Cortés Soriano**
Obispo de Sant Feliu de Llobregat